

ria galerucata L., werd opgegeven als voedselplant. Zoo staat het ook in Everts' *Coleoptera Neerlandica* II. Echter reeds lang geleden maakte L. H. D. de Vos tot Nederveen Cappel er op attent, dat wanneer men *Lysimachia vulgaris* L. zag met aangetaste bladeren, dat men dan slechts deze planten had af te slepen, om vele exemplaren van *Phyllobrotica quadrimaculata* L. te kunnen bemachtigen. Sinds deze voedselplant, aan de Nederlandsche Coleopterologen bekend gemaakt was, werd genoemde Chrysomelide door hen steeds daarop aangetroffen, terwijl vroeger in hunne collecties de kever spaarzaam vertegenwoordigd was. Everts heeft dit feit echter in *Col. Neerl.* III niet vermeld.

De kever blijkt dus allerminst kieskeurig, daar alle drie voedselplanten in verschillende plantenfamilies thuis behoren; Labiaten, Primulaceeën en Solanaceeën.

Bergen N.H.

D. MAC GILLAVRY.

Insecten-vangende planten, die geen insecten-etende planten zijn.

Behalve de bekende associatie van planten en insecten, zooals deze bestaat bij de bloembestuiving en de insecten-etende planten, heeft men nog vele andere. Een vorm, waaraan nog weinig aandacht is geschonken, is die welke in den titel van deze notitie genoemd wordt. Toevallig zag ik in de litteratuur een tweetal gevallen, waarop ik de aandacht vestigen wil. Het ligt voor de hand, dat er vele gevallen van deze, als men wil primitieve, associatie zijn moeten. Al zijn er meer gepubliceerd, het is begrijpelijk, dat als men er naar zoekt, dat men er dan in de natuur veel meer zal vinden.

Het eerste artikel is van W. Kreh (*Aus der Heimat* Dl. 49 H. 8 1936 p. 238). Het betreft *Setaria verticillata* L., welke grassoort ook bij ons voorkomt. De borstelharen der bloeipluimen van deze plant hebben scherpe weerhaken, voor de verspreiding der zaden van belang. Omgekeerd bleek aan Kreh, dat talrijke insecten die met de bloeiaren in aanraking komen, daardoor vastgehaakt worden en niet meer los kunnen komen. De meeste insecten waren vlinders, waaronder een *Hepialus* sp. het grootste aantal leverde; verder *Coleoptera* (o.a. *Coccinelliden*), *Hymenoptera*, *Diptera* en *Dermaptera*. Vele waaronder de oorwurmen werden aan den kop aangehaakt. Of deze vangsten alle het gevolg waren van toevalligheden of wel, dat de plant door geur of anderzins eene aantrekkingskracht op de insecten uitoefende was niet duidelijk.

Dit artikel was aanleiding, dat W. Banzhaf (*A. d. Heimat* Dl. 50 H. 2 1937 p. 50) er op wijst, dat de „heimische

Klette" zelfs vogels vangt, speciaal goudhaantjes (*Regulus regulus* L.) en dat hij op de Sporaden zelfs een schaap dood vond, dat in een niet nader aangegeven doornstruik geraakt was. Dit laatste vond ik zelf eens, als prestatie van den duindoorn in onze hollandsche duinen.

Het tweede geval van een plant, die insecten vangt, zonder van het vangen zelf nut te hebben, trof ik aan in een oud artikel van F. Chabrier, in *Germa's Magazin der Entomologie* Dl. IV 1821 pp. 434—436. Hier was het *Oenothera tetraptera*, die in Z.O. Frankrijk, door de snelheid van ontluiken en weder verwelken de vlinders, die de bloem bezoeken en zoo voor de bestuiving zorgen, vangt. Meestal zijn het Sphingiden die met de zuignuit, door het toeklappen van de bloembladeren na de bevruchting, actief vastgehouden worden. De meeste rukken zich los, enkele met verlies van een deel van den zuiger; maar vele blijven gevangen en komen zoo om het leven. Het was voor Chabrier eene gemakkelijke vangmethode, om zodoende talrijke Sphingen te bemachtigen.

Misschien behooren de *Arum*-soorten en aanverwante *Aristolochia*'s eveneens tot deze rubriek. Ook zou men de harsafscheidende boomen hiertoe kunnen rekenen en komt men zodoende via de copal tot de fossiele barnsteen, met hun talrijke inclusen. Het aanspietsen van weeke insecten door hevige wind aan spitse bladpunten kan men in de duinen genoeg waarnemen; uit Engeland wordt het langs de kusten ook vermeld.

Tijdens den druk van dit Entom. Ber. ontving ik van den heer Koornneef nog eene verwijzing naar „Pflanzenleben" van Kerner v. Marilaun. Mijn herdruk (1922) van de derde Ed. van 1913, bevat inderdaad op p. 332 van deel I, eene korte vermelding van ettelijke planten, die tot de behandelde rubriek behooren. Hier zijn het telkens kleefstoffen, waardoor de insecten vastgehouden worden.

Bergen, N.H.

D. MAC GILLAVRY.

Boekaankondiging

Catalogus der Nederlandsche Macrolepidoptera IV, door B. J. Lempke. Tijdschr. v. Entomol. Vol. LXXXII, Afl. 3/4, Nov. 1939; pp. 196—263 (Sep. pp. 203—270).

Van Lempke's *Catalogus* verscheen het vierde deel, waarin een aanvang gemaakt wordt met de uiltjes. Deze heeten nu niet meer Noctuidae maar Agrotidae, zooals reeds in den *Catalogus* III vermeld werd. Of het wel gewenscht is, de prioriteits-regels ook tot de familienamen uit te breiden? Het lijkt mij niet altijd zoo noodzakelijk. Het gistingsproces der